

Τρόπος εξέτασης δυσλεξικών μαθητών/τριών

ΥΠ.Ε.Π.Θ. Γ2/1846 της 17-5-2000

Με αφορμή ερωτήματα που υποβάλλονται στο ΥΠΕΠΘ από διάφορες Υπηρεσίες και ενδιαφερόμενους γονείς και σύμφωνα με την Πράξη 8/00 του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, σχετικά με τον τρόπο εξέτασης των δυσλεξικών μαθητών/τριών, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Η δυσλεξία, γνωστή τα τελευταία χρόνια ως **«ειδική μαθησιακή δυσκολία στη γραφή και στην ανάγνωση»**, είναι μια ειδική μαθησιακή δυσκολία, η οποία συνίσταται στην αδυναμία των μαθητών/τριών να αποκτήσουν τις γλωσσικές δεξιότητες που σχετίζονται με την ανάγνωση, τη γραφή και την ορθογραφία. Η λειτουργική αυτή αδυναμία εκδηλώνεται, αν και υπάρχει συνήθως επαρκής νοητική ικανότητα, ομαλή συναισθηματική ανάπτυξη, κατάλληλη διδασκαλία και πλούσιο σε ερεθίσματα περιβάλλον. Θεωρείται επίσης ως μια ατέλεια στην επεξεργασία της πληροφορίας.

Τα κύρια συμπτώματα της μαθησιακής αυτής δυσκολίας είναι η αργή και με πολλά λάθη ανάγνωση, η δυσανάγνωστη γραφή και η υπερβολική και ασταθής ανορθογραφία καθώς και η δυσκολία απόδοσης με συνεχή λόγο του περιεχομένου ενός κειμένου, ενώ ο προφορικός λόγος δεν επηρεάζεται αρνητικά από αυτήν. Ο δυσλεξικός μαθητής/τρια κουράζεται εύκολα από το διάβασμα και πολύ συχνά παρουσιάζει διάσπαση προσοχής.

Από διάφορες έρευνες γνωρίζουμε πως η δυσλεξία συναντάται συχνότερα στα αγόρια από ό,τι στα κορίτσια και σε αναλογία 4 προς 1. Εμφανίζεται με τον ερχομό του παιδιού στο σχολείο και αντιμετωπίζεται σε μεγάλο βαθμό από τη στιγμή που διαγνωστεί και παρασχεθεί στο παιδί η κατάλληλη διδακτική βοήθεια κυρίως από τις πρώτες τάξεις του δημοτικού.

2. Οι εκπαιδευτικοί επιβάλλεται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί και να αποφεύγουν να χαρακτηρίζουν τον μαθητή/τρια ως δυσλεξικό, γιατί η διάγνωση της δυσλεξίας είναι έργο ειδικών και δεν είναι εύκολη διαδικασία. Οφείλουν όμως, αν παρατηρούν κάποιες ιδιαίτερες δυσκολίες του μαθητή/τριας, να παραπέμπουν τους γονείς στα Κέντρα Διάγνωσης-Αξιολόγησης και Υποστήριξης (ΚΔΑΥ), που θα συσταθούν και θα λειτουργήσουν από το επόμενο σχολικό έτος στην έδρα του κάθε νομού της χώρας, προς διαπίστωση τυχόν μαθησιακών δυσκολιών. Επιπλέον, ας έχουν υπόψη τους πως ούτε η υπερβολική ανορθογραφία ούτε η κακή γραφή από μόνες τους υποδηλώνουν δυσλεξία.

3. Η δυσλεξία πλήττει ιδιαίτερα την αυτοεκτίμηση των μαθητών/τριών αυτών, γιατί συναισθάνονται άμεσα τη δυσκολία τους ν' ανταποκριθούν ικανοποιητικά, όπως οι άλλοι συμμαθητές /τριές τους, στις μαθησιακές απαιτήσεις. Επομένως, είναι αναγκαίο να τους παρασχεθεί ψυχοσυναισθηματική στήριξη, ενίσχυση, ενθάρρυνση και εξατομικευμένη, όσο είναι δυνατό, διδακτική καθοδήγηση. Η κατανόηση του προβλήματός τους και η αποφυγή δυσμενούς κριτικής και άστοχων χαρακτηρισμών τους βοηθούν και ευχάριστα να νιώθουν στη σχολική κοινότητα και περισσότερο να

επιμένουν στο επίπονο έργο τους. Οι δυσλεξικοί μαθητές/τριες (φυσικά και οι γονείς τους), ας μην επαναπαύονται στην εξάντληση της επιείκειας εκ μέρους των διδασκόντων, αλλά να προσπαθούν, μέσα στα όρια των δυνατοτήτων τους, να είναι συνεπείς στις καθημερινές μαθησιακές τους υποχρεώσεις.

4. Σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, η αξιολόγηση των μαθητών/τριών αυτών με τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες γίνεται με προφορική εξέταση, δεδομένου ότι δυσκολεύονται να διατυπώσουν γραπτά τις σκέψεις τους και την όποια αποκτημένη γνώση τους. Η εξέτασή τους πρέπει να διεξάγεται μέσα σ' ένα κλίμα ασφάλειας, αποδοχής και σεβασμού της ιδιαιτερότητάς τους. Γι αυτό το λόγο θα πρέπει να τους παρέχεται η δυνατότητα να χρησιμοποιούν το πρόχειρό τους, προκειμένου να σημειώσουν σ' αυτό οτιδήποτε κρίνουν απαραίτητο για το θέμα, το οποίο στη συνέχεια θα αναπτύξουν προφορικά. Σε καμία περίπτωση οι πρόχειρες σημειώσεις δεν συνυπολογίζονται στον τελικό βαθμό. Πρέπει ακόμα να τους παρέχονται διευκρινίσεις και να τους δίνεται επιπλέον χρόνος, στην περίπτωση που θα ζητηθεί.

Στα θεωρητικά μαθήματα ενδέχεται ο εξεταζόμενος να μην μπορεί ή να δυσκολεύεται να αποδώσει σε συνεχή λόγο ένα γνωστικό αντικείμενο, οπότε κρίνεται σκόπιμο να απαντά σε ερωτήσεις που θα του υποβάλλονται. Ως προς την εξέταση στο μάθημα της έκθεσης, η αξιολόγηση να επικεντρώνεται στην κατανόηση των βασικών εννοιών του θέματος και στην παρουσίαση των επιχειρημάτων του. Στην εξέταση στα πρακτικά μαθήματα π.χ. Μαθηματικά, Φυσική, Χημεία είναι πιθανό ο μαθητής/τρια να μη χρησιμοποιεί σωστά τα πρόσημα ή να κάνει λάθη στις πράξεις. Τότε ο καθηγητής χρειάζεται να παρεμβαίνει, να επισημαίνει το λάθος και να τον/την υποβοηθεί να προχωρήσει. Επιπλέον, οι εξεταστές ας έχουν υπόψη τους, πως ο δυσλεξικός μαθητής/τρια παρουσιάζει αισθητή αδυναμία στην απομνημόνευση τύπων και ορισμών.

Στη διάρκεια της εξέτασης, αν κάποια στιγμή παρατηρηθεί διάσπαση της προσοχής του μαθητή/τριας-κάτι που είναι αναμενόμενο- η επαναφορά του/της στην εξεταστική διαδικασία ενδείκνυται να επιτευχθεί με διακριτικούς χειρισμούς. Οι ερωτήσεις των διάφορων μαθημάτων είναι απαραίτητο να διαβάζονται από τον εξεταστή και να παρέχονται εξηγήσεις, ώστε να είναι απόλυτα κατανοητό το περιεχόμενό τους.

5. Κρίνεται σκόπιμο να συμμετάσχει στις εξεταστικές επιτροπές των βαθμολογικών κέντρων των Νομαρχιών, για τις εξετάσεις της Β' και Γ' Λυκείου του σχολ. έτους 1999-2000, καθηγητής με ειδίκευση στη δυσλεξία ή γενικά στις μαθησιακές δυσκολίες ή με πιστοποιημένη σχετική επιμόρφωση.

Παρακαλούνται οι Διευθύνσεις και τα Γραφεία Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπ/σης να φροντίσουν για την άμεση προώθηση αυτής της εγκυκλίου σ' όλες τις σχολικές μονάδες γενικής και ειδικής αγωγής της περιφέρειάς τους, προκειμένου να ενημερωθούν ενυπογράφως όλοι οι εκπαιδευτικοί και επιπλέον να παρασχεθεί σχετική ενημέρωση σε κάθε ενδιαφερόμενο.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ